

Opgave gemeente Goirle uit de 'Offerteaanvraag Omgevingsvisie'.

---

3. De opgave van de gemeente Goirle

3.1 Het doel van de Omgevingsvisie Goirle

In ons bestuursakkoord wordt in de paragraaf "Ruimte en duurzaamheid" expliciet aandacht besteed aan de Omgevingswet. Aangegeven is dat naast duurzaamheid, het onderwerp dienstbaarheid nadrukkelijk aan bod dient te komen bij de Omgevingswet en de omgevingsvisie die op grond daarvan door de raad zal worden vastgesteld. Burgerparticipatie dient naast de ruimtelijke onderwerpen een plek te krijgen, omdat wij inwoners willen stimuleren en faciliteren om met ons maar vooral ook met elkaar in gesprek te gaan over ruimtelijke initiatieven. Wij willen breder dan nu inwoners betrekken bij initiatieven en ons dienstbaar opstellen. Dat betekent dat wij daarin nieuwe wegen moeten gaan bewandelen. Net als in het sociaal domein willen wij uitgaan van de kracht van de samenleving. Ons toekomstperspectief is dat wij pas in actie komen wanneer inwoners er samen niet uitkomen, dan wel het algemeen belang geschaad dreigt te worden.

Met de omgevingsvisie willen we dan ook meer bereiken dan het bundelen en actualiseren van ons beleid. We willen kansen benutten die een omgevingsvisie ons geeft om ons strategische vermogen te versterken, de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, gebruikers en partners te professionaliseren en binnen onze organisatie een integrale aanpak te versterken.

We willen een uitnodigende en verbindende omgevingsvisie die door de gemeenschap wordt gedragen. Op hoofdlijnen geeft de omgevingsvisie een beschrijving en analyse van ons grondgebied, trends en ontwikkelingen, een kernvisie en ambitie, een strategie om deze kernvisie en ambitie te bereiken en een uitvoeringsparagraaf.

We willen met de Omgevingsvisie Goirle:

1. een **integrale** visie door de verbinding van opgaven op verschillende deelgebieden en sectoren van de fysieke leefomgeving. Onze huidige beleidsnota's gaan (gedeeltelijk) op in de visie;
2. die zich richt op een heldere **leidende visie en ambitie** en een aantal **verbindende kernopgaven**;
3. die **uitnodigend** is voor onze inwoners, ondernemers, gebruikers en partners door richtinggevend te zijn ten aanzien van de inzet van de gemeente (maakt keuzes en geeft duidelijkheid);
4. die **gebiedsgericht** is door per deelgebied heldere ambities en richtinggevende uitspraken te doen;
5. die **participatief** tot stand komt, dus samen met onze inwoners, ondernemers, gebruikers en partners;
6. waarbij speciale aandacht is voor het thema **duurzaamheid** binnen alle gebieden.

De omgevingsvisie mag en zal redelijk abstract zijn, vanuit de gedachtegang dat programma's ontwikkeld worden en bedoeld zijn om beleid voor een bepaalde sector of gebied nader uit te werken. De omgevingsvisie moet hiervoor wel voldoende richtinggevend zijn. Daarom denken wij dat de omgevingsvisie een uitvoeringsparagraaf moet bevatten, die de concrete stap richting programma's en het omgevingsplan zet en daarmee de verbinding vormt.

De Omgevingsvisie Goirle heeft niet alleen een inhoudelijke agenda. De omgevingsvisie moet ook als instrument gaan bijdragen aan vernieuwing in werkwijze en samenwerking.

Die meerwaarde van de Omgevingsvisie Goirle moet tot uitdrukking komen door:

1. **Richtinggevend** te zijn voor keuzes over ontwikkelingen en initiatieven. De omgevingsvisie doet (beleid)uitspraken over de noodzakelijke en gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het wordt het kwalitatief ontwikkelings- en toetsingskader en het kader voor op te stellen programma's en het omgevingsplan. Voldoende flexibel om in te spelen op ontwikkelingen in de markt en om te kunnen anticiperen op nog onbekende ontwikkelingen. Het is het middel voor het college en raad om ambities, opgaven en doelstellingen voor de lange termijn vast te leggen, maar tegelijkertijd ook het kader voor het beschermen en beheren van belangrijke omgevingskwaliteiten.
2. **Uitnodigend** te zijn voor maatschappelijke partners, marktpartijen en investeerders om te verleiden te investeren in de ontwikkeling van de gemeente Goirle. Een denk- en werkwijze waarbij 'Ja mits, ...' Het uitgangspunt is. De omgevingsvisie geeft aan welke ontwikkelingen wel en niet wenselijk zijn, waar de gemeente het initiatief neemt, waar samenwerking gezocht zal worden en waar ruimte wordt gegeven aan andere partijen om zelf de realisatie ter hand te nemen.
3. **Versterkend** te zijn voor de gewenste integrale aanpak in het fysiek domein. Van een sectorale aanpak naar opgave- en gebiedsgericht werken.

Voorlopig richten we de planhorizon op een periode van ca. 10 jaar (2030). De ontwikkeling van een omgevingsvisie is in onze ogen een cyclisch en continu proces. Andere sporen, zoals experimenten en de voorbereiding van programma's en het omgevingsplan, kunnen opbrengst genereren voor de omgevingsvisies en andersom kan de ontwikkeling van de omgevingsvisies ook input geven aan andere sporen.

3.2 Inhoud en proces

De inhoud van de Omgevingsvisie Goirle zal op hoofdlijnen de volgende elementen in zich moeten hebben:

- Gebiedsanalyse
- Trends en ontwikkelingen
- Kernvisie/ambitie
- Strategie om kernvisie/ambitie te bereiken
- Uitvoeringsparagraaf

De omgevingsvisie raakt ons allemaal en daarom is het van belang dat iedereen de kans krijgt om mee te denken en mee te doen en invloed uit te oefenen op de omgeving. Dit geldt zowel intern (bestuur, gemeenteraad, ambtenaren) als extern (inwoners, ondernemers, gebruikers, andere overheden).

Wij denken dat de aanpak van de Omgevingsvisie Goirle moet worden opgesplitst in een aantal processtappen. Deze kunnen gezien worden als leidraad voor uw aanpak. We maken graag gebruik van de kennis en expertise van uw bureau om tot een verbeterde aanpak en proces te komen.

1. Foto van de leefomgeving en het DNA van Goirle

Op basis van een inventarisatie van beleid (gemeentelijk, regionaal, provinciaal en landelijk), een inventarisatie en analyse van trends en ontwikkelingen en een analyse van de kwaliteiten en waarden van ons grondgebied moet er een foto van onze leefomgeving worden gemaakt. Het DNA van Goirle moet gedefinieerd worden. Wat is onze identiteit, wat zijn onze belangrijkste waarden, wat zijn onze belangrijkste opgaven voor de toekomst. Op basis van een scan van het bestaande beleid, dienen kernwaarden in beeld worden gebracht. Er is in de vorm van bestaand beleid al informatie over een koers, visie en ambitie voor Goirle. Over ons gebied hebben we al veel kennis. Bestaande beleidsnota's gaan uitgebreid in op de kenmerken en kwaliteiten van het grondgebied van de gemeente Goirle. Bestaande visies, beleid of delen hiervan kunnen prima als bouwsteen worden ingezet voor de omgevingsvisie, mits dit beleid actueel is en breed gedragen. Omdat de omgevingswet en daarmee ook de omgevingsvisie als doel heeft om bestaande (sectorale) regelgeving en beleid te dereguleren, zal ook gekeken moeten worden of bestaande regelgeving of beleid moet worden geschrapt of straks een plek moet krijgen in een omgevingsplan of programma. Daarnaast is er ook verbinding met de nationale omgevingsvisie, de omgevingsvisie van de Provincie en de strategische verbinding met andere gemeenten, zowel in GH0-verband als in de regio Hart van Brabant.

Belangrijk is om in de foto het sociale aspect nadrukkelijk in beeld te brengen. Immers, met name de integrale aanpak van zowel ruimtelijke ordening als het sociaal domein is de "+" van de omgevingsvisie. Een duidelijke koppeling met het sociaal domein en het beleid, dat daarvoor is en wordt uitgewerkt in "Back to Basics", is gewenst zonder dat we de intentie hebben het gehele sociale beleid in de Omgevingsvisie Goirle te willen integreren. Oog voor de toekomst van Goirle in het bredere perspectief van een toekomstvisie is wenselijk, zonder dat het de intentie is om de omgevingsvisie als nieuwe toekomstvisie in het breedste perspectief te willen ontwikkelen. Het accent moet liggen op de sociale aspecten binnen de fysieke leefomgeving.

Het is ook van belang om trends, lokale en regionale ontwikkelingen in beeld te brengen. Informatie over trends en ontwikkelingen kan voor een belangrijk deel uit stukken worden verzameld. Aandacht dient te worden besteed aan de effecten van klimaatveranderingen, energie en circulaire economie. Denk ook aan technologische ontwikkelingen en innovaties, die naar verwachting grote gevolgen hebben voor het dagelijks leven. Veranderingen in leefstijlen, meer aandacht voor gezondheid en beweging kunnen ook effect hebben op de fysieke leefomgeving.

2. Dialogo over de foto van de leefomgeving en het DNA van Goirle

Het succes van de Omgevingswet valt of staat met het doormaken van een cultuurverandering. Met uitnodigingsplanologie willen we partijen uitdagen en uitnodigen om actief mee te denken. Omdat we al veel informatie hebben hoeven en willen we niet helemaal blanco naar buiten. We kiezen ervoor de dialoog met de buitenwereld over onze kernvisie en ambities efficiënt en effectief aan te gaan rondom de foto van onze

leefomgeving en het DNA van Goirle. Deze vormen de basis voor het gesprek, zowel intern als extern. We willen ophalen wat er buiten speelt. 'Buiten' is daarbij een breed scala aan betrokkenen. We willen sessies met verschillende partijen organiseren. Bij "buiten" denken wij aan ambtenaren(vakspecialisten), regiogesprekken (regio- en ketenpartners), gemeentelijke klankbordgroepen (ondernemersplatform, Participatieraad etc.) en bestuurlijke sessies (college en gemeenteraad). Wij willen ook de dialoog voeren met onze inwoners, ondernemers, gebruikers en partners.

3. Vaststellen van onze kernvisie en ambitie

Op basis van de dialoog over de foto van onze leefomgeving en het DNA van Goirle willen we de verbinding leggen tussen inwoners, ondernemers, gebruikers en ketenpartners en keuzes maken. Keuzes in onze kernwaarden, -ambities en -opgaven en deze rangschikken. Het wordt de kunst om richting te geven aan een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en daarbij de kernwaarden van de gemeente te behouden en waar mogelijk te versterken. Hoe kunnen we gezamenlijk zorgdragen voor een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Hoe zorgen we voor aansluiting bij de bredere visie op de toekomst van onze gemeente.

Op basis van de ontvangen input willen we deelgebieden vast stellen. Aan de deelgebieden (bv centrum, kernen, open gebieden, natuurgebieden etc.) willen we de kernwaarden, -ambities en -opgaven en functies verbinden. Per deelgebied denken we samen met betrokkenen in de deelgebieden een visie op te stellen. We willen daarbij opnieuw de dialoog aan gaan en onze kernvisie en ambities per deelgebied verder verdiepen. College en raad stellen onze kernvisie/ambitie en de visie voor de verschillende deelgebieden vast.

4. Strategie en uitvoeringsparagraaf

Als is vastgesteld wat onze kernvisie/ambitie is in zijn algemeenheid en per deelgebied, willen we samen met betrokkenen in beeld brengen hoe we deze visie/ambities gaan waarmaken, en wie daarin een rol kan, mag en moet vervullen. Daarbij willen we met name bekijken waar onze gemeente mag en kan loslaten, waar zij een vinger aan de pols wil houden en waar zij de regie wil of moet pakken. We willen in gezamenlijkheid bekijken wat in de omgevingsvisie thuis hoort en voor welke thema's en gebieden als nadere uitwerking programma's moeten worden ontwikkeld. Hiervoor stellen we een uitvoeringsparagraaf op. Het uitwerken van programma's maakt geen onderdeel uit van de aanpak van de omgevingsvisie. College en raad stellen onze strategie vast.

5. Vaststellen omgevingsvisie

De resultaten van de voorgaande processtappen moeten worden samengevat en gebundeld in een ontwerp-Omgevingsvisie Goirle. Deze wordt na vaststelling door college ter inzage gelegd voor een brede consultatie (inspraak). Dit betekent dat aan iedereen de mogelijkheid wordt geboden om een inspraakreactie in te dienen.

Na de terinzagetermijn worden de ingekomen inspraakreacties door het college gewogen en waar nodig wordt de omgevingsvisie hierop aangepast. Daarna wordt de definitieve Omgevingsvisie Goirle vastgesteld door de gemeenteraad.

3.3 **Product**

De Omgevingsvisie Goirle is vormvrij, maar moet digitaal raadpleegbaar zijn. Belangrijk is dat alle informatie van de omgevingsvisie op een eigentijdse, aansprekende en toegankelijke

wijze wordt gepresenteerd. We vinden het belangrijk dat de Omgevingsvisie voor alle gebruikers van de fysieke leefomgeving eenvoudig te raadplegen en begrijpelijk is. Voorkeur bestaat voor een interactief, digitaal raadpleegbaar product bestaande uit beelden en teksten. Geen papieren boekwerk. Omdat nog niet al onze burgers digitaal zijn, zullen we wel bezien of er ook een printversie beschikbaar moet zijn. De bedoeling is om thema's en onderwerpen op hoofdlijnen weer te geven, waarbij vervolgens de geïnteresseerde via achterliggende documenten of links verder in de materie kan duiken. Zo kan iemand die de omgevingsvisie raadpleegt snel tot de kern komen van hetgeen hij of zij zoekt en als iemand vervolgens ook de achtergronden en achterliggende stukken wil inzien, dan kan dat door het aanklikken van links. Het product moet te ontsluiten zijn via onze digitale systemen, moet voldoen aan de toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid en dient geschikt te zijn voor c.q. voor te sorteren op het landelijk DSO.

3.4 Organisatie en samenwerking

Het voortouw voor het opstellen van de Omgevingsvisie Goirle wordt genomen door de ambtelijke werkgroep "Omgevingsvisie". Deze groep bestaat uit een vertegenwoordiging van zowel de verschillende afdelingen als verschillende sectoren uit de fysiek leefomgeving (veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en milieu, welzijn, economie, wonen, stedenbouw, ruimtelijke ordening, groen, water, openbare ruimte en communicatie). Deze groep kan en moet betrokken worden om de lokale kennis in te brengen en te zorgen dat het product eigen wordt en voelt. Deze werkgroep moet betrokken worden bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er naar verwachting een rol voor de ambtelijke werkgroepen "Programma's" en "Omgevingsplan" voor wat betreft de afstemming tussen de producten omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en omgevingsplan.

Participatie en dialoog, dus de betrokkenheid van stakeholders, vinden we van wezenlijk belang. Omdat het belangrijk is bewust te zijn wanneer we met wie praten, moet er vroeg in het proces, voorafgaand aan stap 2, een participatieplan worden gemaakt dat uitspraken zal doen over de wijze van participatie en overleg. Het opstellen van dit participatieplan maakt onderdeel uit van uw opdracht. Het participatieplan moet in overleg met de onze communicatieadviseur tot stand komen. Wij denken dat ook de ambtelijke werkgroepen "Participatie en Dialoog" en de raads werkgroep bij het opstellen van het participatieplan een rol kunnen en moeten vervullen. Onze raad vindt participatie en dialoog zo belangrijk dat zij het participatieplan wil vaststellen. Het participatieplan dient antwoord te gaan geven op de vraag op welke onderwerpen het zinvol is participatie toe te passen. Waar brede participatie, waar misschien juist smal en in welke vorm. Andere belangrijke vragen zijn hoeveel ruimte je als gemeente kunt overlaten aan de samenleving, niet alleen door de omgevingsvisie en -plan, maar ook in het proces van het opstellen van de omgevingsvisie. Participatie kan verder gaan dan consultatie en meedenken. De rollen in participatie dienen in het participatieplan vastgelegd te worden.

De stakeholders moeten nog bepaald worden, evenals het moment waarop en op welke wijze ze betrokken worden in het proces. Wij vragen u om in het plan van aanpak uw visie te geven op de stakeholders die u noodzakelijk acht. En hoe en wanneer u deze partijen wil betrekken. In het kader van participatie en overleg denken wij daarbij zelf aan het opzetten van een nieuwe integrale groep "Goirlese denkers". Een relatief kleine groep mensen uit de Goirlese samenleving, met een breed netwerk en veel kennis, die zin hebben om met onze

gemeente mee te denken aan de koers voor onze gemeente. Gedacht kan worden aan betrokken Goirlese denkers uit de sectoren, dienstverlening, duurzaamheid, natuur en landschap, onderwijs, sport, zorg, cultuur, ondernemers, buurt- en wijkcentra etc. Mogelijk dat deze groep kan uitgroeien naar een nieuw netwerk, dat ook na de vaststelling van de omgevingsvisie kan worden ingezet om kennis te delen en initiatieven op te pakken.